
ФІЛОСОФІЯ

Бех Ю.

СМИСЛОГЕНЕЗ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНИЙ ЧИННИК МОРФОЛОГІЇ МЕРЕЖЕВОГО СУСПІЛЬСТВА

Нова архітектоніка планетарного світу з'являється у ході опанування світовою спільнотою смислогенезу. Тобто опанування енергоінформаційного потоку Семантичного Всесвіту, коли спочатку пересічна особистість суб'єктивує його у процеси навчання і самоосвіти, а потім, шляхом входження у комунікаційну взаємодію з іншими учасниками культурно-історичного процесу, створює комунікаційні канали і наповнює їх смислами. Тим самим влаштовує планетарний локалізований колообіг смислів. Так виникає мережева структура, що знаходиться в основі суспільства і від якої походить його назва – мережеве суспільство.

Ключові слова: смислогенез, смисл, особистість, ціннісно-смилова сфера, мережеве суспільство, комунікація, структура, динаміка, механізм.

Актуальність дослідження. Наступ інформаційної доби кардинально змінює морфологію ціннісно-смилових полів планетарної спільноти як на рівні пересічної особистості, так і суспільства в цілому. Джерелом оновлення є геологічний потік смислогенезу, що пронизує увесь простір Всесвіту і насичує глобальним знанням планетарну спільноту. У структурі людини він змінює ціннісно-смилове ядро особистості, а щодо суспільства осередковує (рос. «ячеистую») структуру світу трансформує у мережеву. Тож головним інструментом планетарної еволюції у системі світової культури є смисл, оскільки саме він задає вектори перетворення форми життєустрою планетарної спільноти і піднімає її до космічної форми життя. Виявляється, що на етапі інформаційної доби відбуваються зворотні процеси стосовно процесів стародавнього світу, оскільки у ті часи людину опустили з небес на землю, а нині еволюція піднімає її у Космос.

Проблемна ситуація дослідження полягає у виявленні морфогенетичних залежностей між смисловою сферою особистості, яка є, як відомо, відкритою та динамічною структурою і видозмінами структури сучасного суспільства, що викликає необхідність її моніторингу та прогнозування майбутніх перетворень.

Аналіз останніх досліджень. Смыслогенез вже ставав предметом досліджень філософів і науковців. Найґрунтовнішою роботою щодо дослідження смислу, його структури, умов та факторів формування, вважаємо працю психолога Д. Леонтьєва «Психология смысла: природа, строение и динамика смысловой реальности» (1999) [11], в якій чітко аналізуються усі механізми щодо побудови та перетворення смислів. Одночасно у ній доведено, що смислова сфера розгортається у двох площинах (або рівнях) – рівень особистості (мікро) та рівень суспільства (макро), що відкриває перед дослідниками можливість інтерпретувати їх взаємодію між собою.

Дослідження смислової сфери особистості та погляди дослідників на смыслогенез достатньо повно розглянуто у працях: «Теоретико-методологічні підходи до вивчення смислової сфери особистості» [6], «Смыслогенез як механізм енергоінформаційного формування особистості у дискурсі традицій громадянського суспільства» (2007) [3], Сучасні концепції ціннісно-смислової сфери особистості (2010) [14], «Механизм смыслогенеза личности в онтогенезе: морфогенетический и онтологический контекст» (2011) [8] «Особистість у дискурсі саморозгортання інформаційної цивілізації» (2012) [16], в яких розглядається роль духовної сфери особистості та її значення для саморозгортання інформаційної цивілізації.

Розгортання смыслогенезу на рівні суспільства розглянуто у монографіях Н. Крохмаль «Історичні форми саморегуляції соціального процесу» (2004) [10], в якій продемонстровано етапи розгортання смыслогенезу у історичному контексті трансформації форм саморегуляції соціального процесу; монографії «На порозі сингулярності: планетарна спільнота у вирі Всесвіту» (2015) [2], в якій проаналізовано роль смыслогенезу у процесі саморозгортання планетарного світу.

Вважаємо важливим, зазначити, що можливість осмислити мережеве суспільство дають роботи Р. Коллінза, Е. Гідденса, М. Манна, М. Гранноветера, в яких розглядається проблематика становлення моделі «мережевої спільноти», а узагальнений вигляд моделі запропонований М. Кастельсом [7]. Серед вітчизняних досліджень вважаємо монографію Н. Луценко «Лімінальна експансія мережевого простору» (2015) [12] доречною у визначеній тематиці.

Мета дослідження – проаналізувати вплив смислогенезу особистості на становлення структури мережевого суспільства.

Виклад основного матеріалу. Смислогенез як явище все ж обмежено присутнє у сфері сучасних філософських досліджень. Ним, як правило, займаються психологи, і то в аспекті ціннісно-сміслових детермінант поведінки людини. Це очевидне недооцінювання соціальними філософами геологічного чинника буття планетарного світу, у першу чергу світової спільноти. Опанування його змістом є головним шляхом підйому людини щаблями цивілізації. Це переконливо показано нами у праці «На порозі сингулярності: планетарна спільнота у вирі Всесвіту» (2015).

Представниками наукової школи В.Беха [17] доведено, що духовна сфера особистості є двигуном планетарного соціального світу, продукуючи соціальність [6]. Соціальний світ принципово не міг би з'явитися, якби він не був породженим особистістю людини. Тому вивчення наповненості цієї духовної сфери, її змісту, факторів та умов формування є важливим аспектом розуміння образу майбутнього, форми та структури суспільства.

Важливо звернути увагу саме на властивості особистості людини як споживача Семантичного поля планети і оригінального продуцента смислів для Всесвіту. Визначаючи смислову продуктивність людини, необхідно розібратися з тим, що містить у собі її ціннісно-смістова сфера як підсистема життєзабезпечення і саморегуляції, яка є основою духовного простору особистості. До неї входить: а) ціннісні орієнтації як підстави, за якими особистість «вибудовує» об'єкти, суб'єкти, події за ступенем їх значущості; б) особистісні смисли як індивідуалізоване відображення справжнього ставлення особистості до тих об'єктів, заради яких розгортається її діяльність, усвідомлюване як «значення – для – мене»; в) спрямованість особистості як система стійких спонукань; г) репертуар референтних груп як соціальна група, яка служить для особистості своєрідним стандартом, системою відліку для себе та інших, джерелом формування соціальних норм і ціннісних орієнтацій.

Одним з важливих внутрішніх механізмів духовної сфери особистості, що забезпечує її розвиток, є власний смислогенез як процес індивідуального багатоступеневого перетворення змісту енергоінформаційного планетарного поля. Картину внутрішнього процесу нам при відкривають дослідження Д. Леонтьєва.

Смислогенез у структурі особистості, за Д. Леонтьєвим [12], передбачає такі механізми: смислоутворення – поширення смислових систем на нові об'єкти і породження нових похідних смислових

структур; смислоусвідомлення – відтворення контекстів і смислових зв'язків, що дозволяють вирішити завдання на смисл об'єкту, явища і дії; смислопобудова – змістовна перебудова життєвих стосунків і смислових структур, в яких вони заломлюються. Таким чином, у структурі біологічного організму людини присутній повний набір інструментів як для споживання смислів, так і смисловиробництва з метою поповнення підвалин Космосу новими енергоінформаційними продуктами.

Мислення людини є тим тригером, що запускає смислогенез, завдяки якому особистість залишиться центральним суб'єктом мережевого суспільства. Завдяки саме йому а) відбувається розбудова власної смислової сфери, б) формується система функціональних органів і запускаються внутрішньоособистісні механізми, в) створюється світогляд, як інтегративний продукт, що породжує функціонал світорозуміння і низка інших функціональних можливостей, тим самим формуючи інтелектуальну культуру особистості нової доби. Тож смислогенез є внутрішнім механізмом розвитку особистості, що піднімає її до порогу сингулярності.

Суспільство утворюється завдяки об'єктивації індивідуальних полів планетарної спільноти, оскільки пересічна особистість є тією клітиною, що живить увесь планетарний пласт розумної живої речовини. Люди, вступаючи спочатку у організаційну, а потім – у соціальну взаємодію, підтримують один одного і продукують морфу суспільства. Тому суспільство, за визначенням класиків філософської думки – це субстанція, що з'являється «між» взаємодіючими суб'єктами.

І той факт, що суспільство як продукт або підсумок соціальної взаємодії перебуває «між» його агентами, зафіксований різними галузями наукового і ненаукового знання. При цьому Г. Зіммель тонко підмітив, що такого роду твердження спирається, по суті, на подвійний смисл слова «між». С. Франк писав, що «ми можемо, вживаючи його в буквальному просторовому смислі, розуміти під ним те, що справді знаходиться в проміжку між двома просторово розрізненими реальностями; і ми можемо разом з тим означити цим словом взаємний зв'язок двох явищ, який не припускає ніякої третьої реальності «між ними» [21, 67].

Цю сферу, що вважається існуванням людини як Людини і яка понятійно ще не осягнута, М. Бубер теж називає сферою «між». Саме цю сферу він вважає первісною категорією людської дійсності. Ця дійсність локалізована не у внутрішньому житті самотньої людини і не конкретному світі загалом, який охоплює особистість. Вона фактично

виявляється «між» ними. Згідно з М. Бубером, «між» не є допоміжною конструкцією – навпаки, це місце і носій міжлюдської подієвості, тобто соціальної морфи: воно не привертало до себе особливої уваги, тому що на відміну від індивідуальної душі і навколишнього світу не виявляє просту континуальність; навпроти, в міру людських зустрічей, в залежності від обставин, воно ще раз конститується, внаслідок чого, природно, все, що належне між, дослідники пов'язували з континуальними елементами, людською душею і світом [1, 94].

Повернемося до суспільства і з'ясуємо, як воно набуває з'являється мережевого характеру. За Г. Зіммеlem, суспільство «існує там, де у взаємодію вступає безліч індивідів» [18, 37]. Найменше або найпростіше суспільство, на його думку, могло б складатися з двох людей [18, 38]. При цьому нагадаємо, що «будь-яка взаємодія людей здійснюється як обмін їхніх індивідуальних діяльностей» [15, 118]. Тут, як писав К. Маркс: «Діяльність і користування її плодами, як за своїм змістом, так і за засобом існування, носять суспільний характер: суспільна діяльність і суспільне користування» [22, 118].

Якщо це так, то соціальна взаємодія людей між собою відбувається не тільки завдяки обміну продуктивною діяльністю (послугами) або її продуктами (товарами), що є лише зовнішньою стороною їх взаємодії, але й супроводжується обміном смисловими програмами або енергоінформаційними полями, що є її внутрішньою стороною.

Особливу системоутворювальну роль при цьому відіграють комунікаційні канали, що виконують організаційний острів суспільства. За часи аграрної цивілізації він мав фрагментарний характер і суттєво не впливав на стан суспільства. У всякому разі не визначав характер суспільства. Процес значно посилювався за часи техногенної цивілізації, оскільки з'явилися банки даних і перші мережі використання накопиченого інформаційного матеріалу. На етапі інформаційної цивілізації за умов масового підключення до смислообміну величезної кількості населення планети завдяки новітнім інформаційним технологіям, мережевий характер проявив себе на повний голос. Суспільство стало називатися мережевим.

Згідно словників, «мережеве суспільство» це суспільство, яке ґрунтується на горизонтальних соціальних зв'язках і головну роль в якому відіграють не ієрархічні моделі, а соціальні мережі. Значну роль в формуванні такого суспільства відіграють сучасні комунікації, особливо мережевого типу на зразок інтернету [13]. Автором терміну є, як загально визнано, іспанський соціолог Мануель Кастельс, який спеціалізується в галузі теорії інформаційного суспільства [7].

Сьогодні мережею охопена уся планета і надалі цей процес буде тільки посилюватись. На обрії може статися така картина, що суспільство закостеніє у такому стані, якщо не скине з себе мережевий панцир. Властивості суспільного середовища, що походять з доби інтелектуальної цивілізації і розглянуті у дослідженні О. Сташкевич «Генеалогія інтелектуальної цивілізації» (2015) [20], пом'якшують цю картину за рахунок оволодіння Планетарною спільнотою якісно нових безсловесних технологій спілкування. Мережа має розтанути і створити специфічне інтелектуально насичене середовище для подальшого буття планетарної спільноти як безпосередніх учасників ноосфери.

Зовнішнім механізмом розвитку особистості у контексті мережевого суспільства і відтворення самого мережевого суспільства є освіта. Включатися людині в освітній процес необхідно не тільки заради того, щоб бути включеним у нову форму виробничого процесу, заснованого на знаннях і інформації, скільки для того, щоб стати дієвим актором у складі мережевого суспільства. Освіта дає змогу стати співтворцем знань та інновацій, навчитися самостійно створювати собі робоче місце та виробничі завдання, це є проявом високого рівня самоорганізації та саморегуляції. У тому числі, саме на це повинна бути спрямована сучасна система освіти.

Нова форма навчання має бути орієнтована на вироблення вміння трансформувати інформацію в знання, а знання в дії. Це передбачає вміння приймати рішення щодо того, що саме потрібно шукати, як шукати, як обробляти і як використовувати знайдене, щоб зуміти виконати завдання, що спонукало до пошуку інформації. Експерти в мережевому суспільстві матимуть характерні обов'язки щодо розпорядження інформацією. Відомості про те, як зв'язати різнорідну інформацію (метайнформацію) стають найціннішими [12].

Як раз останнє свідчить про необхідність системного погляду на світ, його устрій, функціонування та розвиток. На наш погляд це означає, що окремі кластери освіти (он-лайн-платформи, окремі модулі, курси тощо) не в змозі забезпечити формування такого усталеного організаційного світогляду у споживачів освіти. За нашим переконанням, тільки класична освіта з повноцінним циклом може забезпечити високий рівень духовного розвитку (смыслогенезу) особистості, розуміння взаємозв'язку між внутрішнім станом особистості і зовнішнім світом, взаємозв'язку раціонального та ірраціонального, тобто становлення організаційної свідомості, а не лише формування окремих навичок чи то компетенцій, що необхідні для здійснення виробничих функцій традиційної індустріальної праці.

Але на цьому роль смислогенезу у житті людини не завершується, оскільки він ще присутній у процесах саморегуляції планетарного життя. Як доведено у дослідженні Н. Крохмаль (2004) [10], визрівання системи саморегуляції соціального процесу відбувається на основі інформаційних впливів, точніше – створення форм закріплення та передачі смислу – смислогенезу, який охоплює мікро-, макро- та мегарівні руху універсуму.

Центральну роль у смисловій структурі і в осмисленні відіграє надіндивідуальних соціальний досвід, знання про реальність, спільне для всіх членів даного суспільства. Воно зберігається не в особливому світі значень, а виключно у формах суспільної практики, фіксуються індивідуальним свідомістю членів суспільства.

Перший рівень розвитку суспільства формується із зародженням людства і триває до появи перших держав, коли в основі смислогенезу лежав здоровий глузд, а закріплення та передача смислу відбувалися в усній формі за допомогою усної мови.

Поступово з переходом до періоду створення та розвитку держав, здоровий глузд закріплюється письмово у поєднанні з їх усною формалізацією (мовою), передача смислу відбувається через нормативні акти (юридичні закони, що є нормами права). Поряд з ними у державі остаточно сформувалися та виділилися окремо релігійні, моральні норми та норми моральності. Ідеологічні норми нерозривно пов'язані з нормами права і державним управлінням.

Нарешті, на початку XX ст. історичний розвиток суспільства знову привів до поодиноких, а на початку XXI ст., до глобальних змін у смислогенезі. Форми закріплення та передача смислу переходять на якісно новий рівень: смисл стає частиною так званих «концептуальних систем носіїв мови» (Р. Павільоніс), притаманних окремим суб'єктам пізнання, і є системами інформації, що включають знання і думки про дійсність і можливий стан світу. З XX ст. з'являються нові види матеріальних носіїв – комп'ютерні технології, глобальні комп'ютерні мережі, що охопило та поглибило проникнення інформації у всі сфери життя суспільства.

Швидкий розвиток науково-технічного прогресу (у тому числі через розширення інформаційно-комунікаційних мереж), що почався в середині 40-х рр. XX ст., призвів до переосмислення потреб людини та суспільства, до їх актуалізації в прагненні задовольнити. Це переосмислення відбувається на якісно новому рівні, коли виконання найпростіших функцій перекладено на певні механізми, автоматизовано більшість виробничих процесів, з'явилися системи

електронного державного урядування, нові форми організації праці, методики збереження та обробки інформації.

Таким чином, розвиток суспільства досяг стану, коли матеріальний напрямок відходить на другий план, висуваючи на перший – духовний, де знання, інформація, інновації стали провідними рушіями виробничого процесу. Адже «інформаційні виробники меншою мірою залежать від простої робочої сили» [9]. Освіта стає тим інструментом, яка рухає цей процес і демонструє ступінь його продуктивності.

Підтримаємо думку Н. Крохмаль [10], яка зазначає, що традиції, звичаї та закони, які існують у сучасному суспільстві поглинуться ще більшим процесом. Таким процесом буде формування онтологічної єдності планетарної спільноти – укрупнення організаційних структур (ЄС, Південноамериканський Союз, Євразійський Союз та ін.), аттрактором становлення такої онтологічної єдності називають Світовий ринок [19], задатки якого вже є завдяки ТНК.

У свою чергу, тенденція до становлення організаційної єдності планетарної спільноти полягає у самопородженні органів, наприклад, Світового громадянського суспільства, Світової держави, Світового уряду, Світового банку, МВФ, Світового Суду та інших за рахунок єдиної нормативно-правової системи, загальноцивілізаційної системи цінностей, планетарної моралі і Світового права [19]. Отже, відбувається зміна властивостей структури, що від стану осередковості (утвореної сукупністю окремих національних держав) переходить до стану мережевості.

Засобами регуляції соціальних процесів наразі стають знакові системи (вже сьогодні ступінь креативності визначають не якісною характеристикою, а кількісною – за допомогою тестування та системи не чітких знань), що виражаються через семантику мови. За Н. Луценко [12], кожен мережевий простір, що зустрічається людині у повсякденному житті по своїй суті є семіотичним (мовним, знаковим) простором, що заповнений різноманітними за природою мовами – знаками (мови літератури, мови науки і техніки тощо), завдяки яким відбуваються всі форми комунікації людей в процесі їх життєдіяльності в соціальному просторі і часі. І вже тут, як зазначає Н. Крохмаль, механізмом саморегуляції стає смислотворчість або смисловиробництво [10], що і підтверджують В. Кремень та В. Ткаченко, зазначаючи, що новими виробниками стають творці знання і спеціалісти інформаційних технологій за допомогою освіти [9].

На першому місці у формуванні нового рівня системи саморегуляції знаходиться формування нового типу людини. На нашу

думку – це має бути Планетарна особистість. Таким чином морфологія сучасної особистості інформаційної доби означає підвищення складності та порядку, про свідчить аналіз сходження по рівнях смислогенезу. Вже сьогодні смислова сфера є системою, що самоорганізується, її динаміка підпорядковується синергетичним закономірностям та має імовірнісний характер.

В епоху постмодерну багато процесів суспільного життя набули якісно нових рис, зумовлені деконструкцією основ організації і принципів інтеракції акторів [12]. НТП та виникненням нових засобів комунікації зумовили нові форми цінностей у вигляді потреби громадян в організації діалогу позачасових і позাপросторових меж. Адже сьогодні інформаційні технології трансформують наше уявлення про час і простір, ми фактично не звертаємо на них уваги.

Однією з істотних характеристик сучасної темпоральності виступає відсутність єдиного соціального часу, зникнення солідарності його розуміння. Так само можна говорити про тенденцію до «втрати почуття місця», яка безпосередньо пов'язана із змінами в способах трансляції інформації і в самих інформаційних технологіях.

Так, вільно спілкуючись за допомогою соціальних мереж (Facebook, Telegram, Viber, Whatsapp тощо), які дають принципово нові можливості для організації цього діалогу, опонент (може, навіть, на іншому континенті) ознайомиться з повідомленням та відреагує на нього у зручний для себе час. Діалог може тривати упродовж кількох днів чи тижнів, фактично нон-стоп. За рахунок інформаційно-комунікаційних мереж усувається найменший натяк на дистанцію. Так відбувається повсюдне поширення мережевих відносин, що вплинули на трансформацію суспільного життя.

Щоб стати «творцем» нових смислів/знання та цілеспрямовано впливати на планетарне кільце смислогенезу, необхідно стати структурно цілісною Планетарною особистістю, пройти шлях самоусвідомлення, дати змогу реалізуватись саморозгортанню своїх внутрішніх потенцій, для цього попрацювати над певними функціоналами – світовідчуттям, світоуявленням, світосприйняттям і світобаченням (яке має дістати характеристику організаційності), оформитись інтелектуальній культурі особистості XXI століття, накопичити власний інтелектуальний капітал, заглибитись в інтелектуальну діяльність.

Тобто смислова сфера особистості має бути придатна до здійснення усіх видів процесу смислогенезу, використовуючи його механізми – смислоутворення, смислоусвідомлення, та вершину –

смыслебудівництво, – для здійснення інноваційної діяльності, тієї, що називають джерелом продуктивності праці у мережевому суспільстві.

Таким чином, може бути досягнута інформаційна єдність пересічної особистості і мережевого суспільства (за рахунок загального користування структурної інформації), яка є показником структурної цілісності – сукупністю актуальних особистісних характеристик та образу майбутнього стану планетарного світу у органічній єдності особистості і суспільства. Така цілісність може бути досягнутою внаслідок активізації процесу смислогенезу на основі осмислених та усвідомлених дій.

Щоб детальніше розкрити, як саме може здійснюватися соціальна динаміка в контексті мережевого суспільства, яких характеристик набуватиме особистість у контексті такого мережевого ландшафту, необхідно заглибитись у розуміння мережовості, ознайомитись з характеристикою мережевого простору, наприклад, за допомогою дослідження Луценко Н. Ю. «Лімінальна експансія мережевого простору». Однак це має стати предметом подальших досліджень планетарного світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арон Р. Этапы развития социологической мысли. – М.: Издательская группа «Прогресс» – «Универс», 1993. – 608с.
2. Бех В. П., Бех Ю. В. На порозі сингулярності: планетарна спільнота у вирі Всесвіту. – Київ : Леся, 2014. – 220 с.
3. Бех В. П., Колеснікова І. С. Смислогенез як механізм енергоінформаційного формування особистості у дискурсі традицій громадянського суспільства / Нова парадигма. – 2007. – № 63. – С. 8-18.
4. Бех В.П. Соціальний організм країни. – Запоріжжя, ЗДУ, 1999. – 306 с.
5. Бех Ю.В. Філософський модус загальної теорії управління : монографія. – К. : Вид- во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 476 с.
6. Виговський С. С. Теоретико-методологічні підходи до вивчення смислової сфери особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/journals/2012/NiO_6_2012/2/Vyg.htm
7. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.

8. *Колесникова И. Е.* Механизм смыслогенеза личности в онтогенезе: морфогенетический и онтологический контекст: монография. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 205 с.
9. *Кремень В., Ткаченко В.* Ціннісні орієнтири мережевого суспільства // Психологія особистості. – 2013. – № 1 (4). – С. 7-20.
10. *Крохмаль Н.* Историчні форми саморегуляції соціального процесу. – Запоріжжя: «Просвіта», 2004. – 144 с.
11. *Леонтьев Д. О.* Психология смысла: природа, строение и динамика смысловой реальности. – М.: Смысл, 1999. – 487 с.
12. *Луценко Н. Ю.* Лімінальна експансія мережевого простору: Монографія. – К.: «МП Леся», 2015. – 235 с.
13. Мережеве суспільство[Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D0%B5_%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.
14. *Москаленко О. В.* Сучасні концепції ціннісно-сислової сфери особистості // Вісник НТУУ – КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2010. – Випуск 2. – С. 113-117.
15. *Николов Л.* Структуры человеческой деятельности. – М.: Прогресс, 1984. – 176 с.
16. Особистість у дискурсі саморозгортання інформаційної цивілізації: монографія / кол. авторів ; редкол. : В. П. Бех (голова). – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 786 с.
17. Офіційний сайт професора Володимира Беха. – Режим доступу: <http://www.bvp.npu.edu.ua/ua/naukova-shkola>.
18. Очерки по истории теоретической социологии XX столетия (от М.Вебера к Ю.Хабермасу, от Г.Зиммеля к постмодернизму) / Ю.В.Давыдов, А.Б.Гофман, А.Д.Ковалев и др. – М.: Наука, 1994. – 380с.
19. *Рябека О. Г.* Глобальний соціум на порозі сингулярності // Національний Вісник Донецького Національного Університету. – Серія Б: гуманітарні науки. – 2014. – Випуск 1-2. – С. 496-502.
20. *Сташкевич О. О.* Інтелектуальна цивілізація : монографія. – К.: «МП Леся», 2015. – 180 с.
21. *Франк С. Л.* Духовные основы общества. Введение в социальную философию. – Париж, 1930. – 267с.
22. Экономическо-философские рукописи 1844 года // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – 2-е изд. – Т. 42. – М.: Политиздат, 1974. – 535с.

Бех Ю. *Смыслогенез как системообразующий фактор морфологии сетевого общества.*

Новая архитектоника планетарного мира появляется в ходе освоения мировым сообществом смыслогенеза. То есть освоения

енергоінформаційним потоком Семантичної Всесенної, когда сначала личность субъективирует его в ходе процессов обучения и самообразования, а затем путем вхождения в коммуникационное взаимодействие с другими участниками культурно-исторического процесса создает коммуникационные каналы и наполняет их смыслами. Тем самым устраивает планетарный локализованный круговорот смыслов. Так возникает сетевая структура, которая находится в основе общества, и от которой происходит его название – сетевое общество.

Ключевые слова: смыслогенез, смысл, личность, ценностно-смысловая сфера, сетевое общество, коммуникация, структура, динамика, механизм.

Bekh Y. Smyslogenesis as a system-forming factor in the network society morphology.

The new architectonics of the planetary world appears during the mastery of the world community by the psychological sense-the flow of the Semantic Universe. Initially the average person subjectivates it in the process of learning and self-education, and then by communicating with other participants in the cultural-historical process, it creates communication channels and fills them with the meanings and thereby arranges the planetary localized circle of meanings. So there is a network structure that is at the heart of society and from which its name comes from the network society.

Keywords: smyslogenesis, semantics, personality, value-semantic sphere, network society, communication, structure, dynamics, mechanism.

Жень Цзя

ГЕНЕЗИС ЯВИЩА ПЛАНЕТАРНОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ПІДХОДУ

У статті розглянуто проблему породження образу людини інформаційної доби, який би мав інтегративний характер і обслуговував освітні та виховні практики Сходу і Заходу; наведено пропозиції дослідників Людини майбутньої доби; обґрунтовується ідея Планетарної особистості як така, що обумовлена «духом епохи» (тобто новими обставинами планетарного життя) та органічно продовжує людський рід, який не зникає, а лише трансформується у нову якість.

Ключові слова: особистість, Планетарна людина, цивілізація, підстава, умови, генезис, Планетарна особистість, образ, ідеал.

Постановка проблеми. Життя доводить, що кожна цивілізація, що мала місце у еволюції планетарного соціального світу вибудовувала свою людину, виходячи зі змісту «духу епохи» для розробки та